

თბილისის ვანო სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორიის ეთიკის კოდექსი

პრეამბულა

თბილისის ვანო სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორია (შემდგომში – კონსერვატორია) საქართველოს პირველი უმაღლესი სასწავლებელია. მისი დაბადების თარიღია 1917 წლის 1 მაისი. წლების მანძილზე კონსერვატორია ევროპული ყაიდის ერთადერთი სამუსიკო სასწავლებელი იყო კავკასიაში. 1924 წელს სახელმწიფო კონსერვატორიის სტატუსი მიენიჭა, 1947 წლიდან კი, გამოჩენილი ქრთველი მომღერლის – ვანო სარაჯიშვილის სახელს ატარებს. დღეისათვის კონსერვატორია ავტონომიური უმაღლესი საგანმანათლებლო და სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებაა.

ჰუმანიზმის, ტოლერანტობისა და თანასწორობის პრინციპებზე დამყარებული კონსერვატორიის კარი ღიაა ყველა სტუდენტისა და პროფესორისათვის განურჩევლად მათი ეთნიკური კუთვნილებისა, სქესისა, სოციალური წარმოშობისა, პოლიტიკური თუ რელიგიური შეხედულებებისა.

კონსერვატორიის მიზანია:

1. მომავალი თაობების აღზრდა ქართული კულტურითა და ტრადიციებით; საშემსრულებლო ხელოვნებისა და სამეცნიერო კვლევების განვითარება;
2. მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადება ქვეყნის ინტერესების გათვალისწინებით;
3. სტუდენტის ჩამოყალიბება პროგრესულად მოაზროვნე, ჭეშმარიტ მოქალაქედ, თავისუფლებისმოყვარე და დემოკრატ პიროვნებად;
4. კონსერვატორიის ინტეგრაცია მსოფლიო საგანმანათლებლო და სამეცნიერო სივრცეში; საქართველოსა და უცხოეთის კონსერვატორიებთან ერთობლივი სასწავლო პროგრამებისა და სამეცნიერო-კვლევითი პროექტების განხორციელება;
5. კონსერვატორიაში მიღებული ცოდნის რეალიზება საქართველოს და მსოფლიო საზოგადოების წიაღში;
6. კონსერვატორიაში სტუდენტზე ორიენტირებული გარემოს შექმნა.

2. ეთიკის კოდექსის დანიშნულება და გამოყენება

2.1. კონსერვატორიის ეთიკის კოდექსი განკუთვნილია კონსერვატორიის აკადემიური, ადმინისტრაციული, დამხმარე პერსონალის, მასწავლებლების, მოწვეული პედაგოგების და სტუდენტებისათვის. იგი კონსერვატორიის ღირებულებების, კანონმდებლობისა და სხვა ნორმატიული აქტების შესაბამისად, ადგენს აკადემიური, ადმინისტრაციული, დამხმარე პერსონალის, მასწავლებლების, მოწვეული პედაგოგებისა და სტუდენტური კონტინგენტის ქცევის ნორმებს, მათ შორის წამოჭრილი ეთიკური პრობლემების მოგვარების შესაძლო გზებს.

2.2. ამ კოდექსის მიზანია ჩამოაყალიბოს პრინციპები, რომლის მიხედვითაც უნდა იმოქმედონ აკადემიური, ადმინისტრაციული, დამხმარე პერსონალის

წარმომადგენლებმა, მასწავლებლებმა, მოწვეულმა პედაგოგებმა და სტუდენტებმა.

2.3. ეთიკის კოდექსი შემუშავებულია კონსერვატორიის ყველა დაინტერესებულ მხარესთან კონსულტაციების და აზრთა გაცვლის საფუძველზე. იგი მოქმედებს სხვა ნორმატიულ აქტებთან ერთად და განახლებადია.

3. ეთიკის კოდექსის პრინციპები და სტანდარტები

3.1.1. სწავლის პროცესი

აკადემიური პერსონალის, მასწავლებლებისა და მოწვეული პედაგოგების ძირითადი მოვალეობაა აღზარდონ და ჩამოაყალიბონ მაღალი პროფესიული დონის ასალგაზრდა სპეციალისტები. ამ მიზნით:

ა) სასწავლო პროცესი უნდა წარმართონ კონსერვატორიის მიერ დამტკიცებული სასწავლო გეგმის მიხედვით;

ბ) დარგის, ან მეცნიერების შესაბამის სფეროში მიმდინარე ცვლილებების კვალდაკვალ, პერიოდულად უნდა განაახლონ სალექციო კურსის თემატიკა და სტრუქტურა, ინდივიდუალური მეცადინეობები, სრულყოფნის მისი წარმართვის მეთოდოლოგია;

გ) გაუწიონ სტუდენტებს ინტელექტუალური და აკადემიური ხელმძღვანელობა.

3.1.2. სტუდენტებთან ურთიერთობა

აკადემიური პერსონალის წარმომადგენლების, მასწავლებლების და მოწვეული პედაგოგების საქმიანობა და სტუდენტებთან ურთიერთობა უნდა ემყარებოდეს ეთიკურ ნორმებს, რაც, თავის მხრივ, განაპირობებს არამარტო შრომისმოყვარე, მაღალკვალიფიციური სპეციალისტების, არამედ ქვეყნის პატრიოტი, პატიოსანი და კანონმორჩილი მოქალაქეების ჩამოყალიბებას. ამ მიზნით:

ა) აკადემიური პერსონალი, მასწავლებელი და მოწვეული პედაგოგი ლექციაზე უნდა შევიდეს დროულად, ჯეროვან დონეზე მომზადებული და მაქსიმალურად ორგანიზებული. არ უნდა დაუშვას ლექციის დროზე ადრე დამთავრება, ან გაცდენა საპატიო მიზეზის გარეშე. დანიშნულ დროს დადგენილი წესის შესაბამისად, ჩაატაროს გამოცდა და შეაფასოს ყველა გამოცხადებული სტუდენტის ცოდნა;

ბ) შექმნას ყველა საჭირო პირობა პატიოსანი და გამჭვირვალე აკადემიური გარემოს ფორმირებისათვის; შეიმუშაოს და დანერგოს სწავლებისა და შეფასების ისეთი მეთოდები, რომლებიც განაპირობებს სტუდენტების აკადემიურ პატიოსნებას და გამორიცხავს პლაგიატს და პროფანაციას; ხელი უნდა შეუწყოს მოსაზრებათა და შეხედულებათა გაცვლას, რათა ობიექტურობისა და სამართლიანობის პრინციპებზე დაყრდნობით, გამოირიცხოს სხვადასხვა პრობლემის წარმოშობა;

გ) სტუდენტებს უნდა გააჩნდეთ ამომწურავი ინფორმაცია შეფასების სისტემის შესახებ; უნდა გამოირიცხოს შეფასებაზე მოქმედი ისეთი ფაქტორები, როგორცაა: ფავორიტიზმი, პროტექციონიზმი, რელიგიური, რასობრივი, ეთნიკური, თუ პოლიტიკური კუთვნილება, სოციალური, ოჯახური მდგომარეობა და სხვა.; დაუშვებელია ამ ფაქტორებით სტუდენტთა დისკრიმინაცია;

დ) მიუღებელია სტუდენტების შესაძლებლობათა გამოყენება პირადი გამორჩენის მიზნით, ან კოლეგებთან პროფესიული უთანხმოების ინსტრუმენტად.

3.1.3. ეთიკის ნორმების დაცვა

აკადემიური პერსონალის, მასწავლებლებისა და მოწვეული პედაგოგების მიერ ეთიკური ნორმების დარღვევისათვის დაწესებულია კონსერვატორიის

შინაგანაწესით და დისციპლინური პასუხისმგებლობის ნორმებით დადგენილი ზომები.

3.1.4. კოლეგებთან ურთიერთობა

ა) აკადემიური პერსონალის წარმომადგენელმა, მასწავლებელმა და მოწვეულმა პედაგოგმა პატივი უნდა სცეს კოლეგის აკადემიურ დამოუკიდებლობას, სამართლიანად და ობიექტურად უნდა შეაფასოს მისი საქმიანობა და ნაშრომები; კოლეგის კრიტიკა უნდა იყოს კონსტრუქციული; არ უნდა გააკეთოს უხეში და მიუღებელი კომენტარები კოლეგის სწავლების მეთოდებზე, დაუშვებელია კოლეგის დამცირება, შეურაცხყოფა ან ანონიმურად დადანაშაულება.

ბ) აკადემიური პერსონალის წარმომადგენლებმა, მასწავლებლებმა და მოწვეულმა პედაგოგებმა თანაბრად და სამართლიანად უნდა გადაინაწილონ კონსერვატორიის მართვასთან დაკავშირებული მოვალეობები, აქტიური დახმარება უნდა გაუწიონ კოლეგებს პროფესიული განვითარების საქმეში.

3.1.5. ადმინისტრაციულ და დამხმარე პერსონალთან ურთიერთობა

ა) აკადემიურ პერსონალს, მასწავლებლებს, მოწვეულ პედაგოგებს, ადმინისტრაციის წარმომადგენლებსა და დამხმარე პერსონალს შორის უნდა არსებობდეს პატივისცემაზე და სამართლიანობაზე დაფუძნებული ურთიერთობა. რომელიმე მხრიდან დაუშვებელია დისკრიმინაცია.

ბ) აკადემიური პერსონალის წარმომადგენლებმა, მასწავლებლებმა და მოწვეულმა პედაგოგებმა არ უნდა გამოიყენონ ადმინისტრაციის წარმომადგენლები და დამხმარე პერსონალი საკუთარი გამორჩენის მიზნით, არ უნდა მოითხოვონ კანონით გაუთვალისწინებელი შეღავათები და დათმობები, რაც ადმინისტრაციის წარმომადგენლებსა თუ დამხმარე პერსონალს ეთიკური დილემის წინაშე დააყენებს.

3.1.6. კონსერვატორია, აკადემიური პერსონალი, მასწავლებლები და მოწვეული პედაგოგები

ა) აკადემიური პერსონალი, მასწავლებლები და მოწვეული პედაგოგები კონსერვატორიის ძირითადი საქმიანობის წარმმართველი ძალაა. ამ პერსონალის წარმომადგენლები ვალდებული არიან სისტემატურად იღვწოდნენ აკადემიური, პედაგოგიური და პროფესიული დონის ასამაღლებლად. ამასთან, აკადემიური პერსონალის წარმომადგენლებს, მასწავლებლებსა და მოწვეულ პედაგოგებს ეკისრებათ მოვალეობა მიიღონ აქტიური მონაწილეობა კონსერვატორიის საზოგადოებრივ თუ საორგანიზაციო საქმიანობაში.

ბ) აკადემიური პერსონალის წარმომადგენლებმა, მასწავლებლებმა და მოწვეულმა პედაგოგებმა თავი უნდა შეიკავონ კონსერვატორიის ფარგლებს გარეთ ისეთ საქმიანობაში ჩართვისა, თუ ვალდებულებების ადებისაგან, რაც ხელს შეუშლის კონსერვატორიაში მათი მოვალეობების სრულფასოვნად განხორციელებას.

გ) აკადემიურმა პერსონალმა, მასწავლებლებმა და მოწვეულმა პედაგოგებმა დანიშნულებისამებრ და ეფექტიანად უნდა გამოიყენონ კონსერვატორიის შენობა, ტექნიკა, აღჭურვილობა და სხვა რესურსები კონსერვატორიაში საქმიანობის სრულად განსახორციელებლად.

დ) აკადემიური პერსონალი, მასწავლებლები და მოწვეული პედაგოგები სამართლიანად და პატივისცემით უნდა მოეპყრონ კონსერვატორიის ყველა თანამშრომელსა და სტუდენტს.

ე) აკადემიური პერსონალის წარმომადგენელმა, მასწავლებელმა და მოწვეულმა პედაგოგმა დროულად უნდა აცნობოს კონსერვატორიის ადმინისტრაციას სამსახურის დატოვების შესახებ.

3.3. ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალი

3.3.1. ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალის მოვალეობაა კონსერვატორიაში შექმნას სასწავლო-სამეცნიერო საქმიანობისა და პროფესიული განვითარებისათვის აუცილებელი მორალური, ფინანსურ-ეკონომიკური და საყოფაცხოვრებო გარემო.

3.3.2. ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალი პატივს უნდა სცემდეს კონსერვატორიას და მის ტრადიციებს, თანამშრომლებსა და სტუდენტებს მოეპყროს სამართლიანად და პატივისცემით. ადმინისტრაციულმა პერსონალმა უნდა შეიმუშაოს და განახორციელოს ისეთი პოლიტიკა, რომელიც გამორიცხავს თანამშრომლებისა და სტუდენტების დისკრიმინაციას სქესისა და ასაკის, რასობრივი, ეთნიკური, პოლიტიკური ან რელიგიური კუთვნილების საფუძველზე.

3.3.3. ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალის საქმიანობა უნდა ეფუძნებოდეს ეთიკის მაღალ სტანდარტებს, კეთილსინდისიერებას და პატიოსნებას; ხელს უწყობდეს საზოგადოებაში კონსერვატორიის სახელისა და ავტორიტეტის განმტკიცებას. ამ მიზნით:

ა) ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალი უნდა ემორჩილებოდეს კონსერვატორიის მიერ დადგენილ წესებს, პროცედურებს და არსებულ კანონმდებლობას;

ბ) ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალის წარმომადგენელი არ უნდა მონაწილეობდეს კონსერვატორიის ისეთ კომერციულ საქმიანობაში, საიდანაც მას, ან მისი ოჯახის წევრს პირადი სარგებელი გააჩნია. ეს კვალიფიცირდება, როგორც ინტერესთა კონფლიქტი და თავიდანვე უნდა აღიკვეთოს;

3.3.4. ადმინისტრაციულმა და დამხმარე პერსონალმა, კონსერვატორიის საჭიროებისათვის, ეფექტიანად უნდა გამოიყენოს კონსერვატორიის ქონება, სამუშაო დრო, ინტელექტუალური შესაძლებლობები და სხვა რესურსები.

3.3.5. ადმინისტრაციის წარმომადგენელმა და დამხმარე პერსონალმა არ უნდა გაამჟღავნოს პროფესიული საქმიანობის დროს მიღებული კონფიდენციალური ინფორმაცია, გარდა ლეგიტიმური საჭიროებისა.

3.3.6. ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალის წარმომადგენლების მიერ ეთიკური ნორმების დარღვევისათვის გათვალისწინებულია კონსერვატორიის შინაგანაწესითა და დისციპლინური პასუხისმგებლობის ნორმებით დადგენილი ზომები.

3.4. სტუდენტები

3.4.1. სტუდენტები ვალდებული არიან პატივი სცენ კონსერვატორიას, სადაც ისინი ცოდნას ეუფლებიან. ისწავლონ, მონაწილეობა მიიღონ ჩატარებულ კვლევებში და შემოქმედებით აქტივობებში, დაიცვან ეთიკის კოდექსში არსებული მოთხოვნები და ამით ხელი შეუწყონ კონსერვატორიის ავტორიტეტის ამაღლებას, ამასთანავე ზედმიწევნით დაიცვან კონსერვატორიასთან დადებული ხელშეკრულების პირობები.

3.4.2. სტუდენტმა პატივი უნდა სცეს კონსერვატორიის პერსონალს. პრობლემების წარმოშობის შემთხვევაში მათი გადაჭრა უნდა მოხდეს კონსერვატორიაში არსებული წესდების, შინაგანაწესის, დისციპლინური პასუხისმგებლობის ნორმებისა და ეთიკის კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად.

3.4.3. სტუდენტისათვის შეუფერებელ და არაეთიკურ ქცევად ჩაითვლება:

- 1) შეურაცხყოფის მიყენება, ძალადობა სხვა სტუდენტების, აკადემიური, ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალის წარმომადგენლების, მასწავლებლებისა და მოწვეული პედაგოგების მიმართ.
- 2) აკადემიური სიყალბე, რაც გულისხმობს:
 - ა) გადაწერას სხვა სტუდენტის ნამუშევრიდან, ან სხვა სახის დამხმარე მასალის გამოყენებას, რომელიც ლექტორის მიერ წინასწარ არ არის ნებადართული;
 - ბ) სხვა სტუდენტის ნაცვლად გამოცდის ჩაბარებას, ან თხოვნას სხვა პირისათვის, რომ მის მაგივრად ჩააბაროს გამოცდა;
 - გ) კონფიდენციალური ინფორმაციის მოპოვებას გამოცდის შესახებ;
 - დ) სხვა პირის ნამუშევრის როგორც საკუთარის წარმოჩენას;
 - ე) წყაროს მითითების გარეშე, სხვისი ნაშრომის ან გამონათქვამის ციტირებას – პლაგიატს;
 - ვ) სხვა სტუდენტის ნამუშევრის მოპარვას, განადგურებას, ან შეცვლას;
 - ზ) ხელის შეშლას სხვა სტუდენტებისათვის სწავლასა და კვლევის პროცესში საჭირო რესურსების დამალვით, მოპარვით ან განადგურებით;
 - თ) სხვა სტუდენტისათვის ხელის შეწყობას აკადემიურ სიყალბეში;
 - ი) კვლევითი სამუშაოების ფაქტობრივი ინფორმაციის გამოყენებას ან გაყალბებას;
 - კ) კონფიდენციალური ინფორმაციის გამოყენებას;
 - ლ) შეფასების მიღების მცდელობას გამომცდელზე მუქარით, ფიზიკური, ან ფსიქოლოგიური ზემოქმედებით, მოტყუებით, თადლითობითა, თუ სხვა დაუშვებელი ხერხებითა და ქმედებით.
- 3.4.5.** აკადემიური სიყალბის დაფიქსირების შემთხვევაში, სტუდენტი ვალდებულია ამის შესახებ აცნობოს შესაბამის სტრუქტურას.
- 3.4.6.** სტუდენტი ვალდებულია დაემორჩილოს კონსერვატორიის საქმიანობის მარეგულირებელ წესებს.
- 3.4.7.** სტუდენტისათვის არაეთიკურ და კანონსაწინააღმდეგო ქცევად ჩაითვლება თამბაქოს მოწვევა კონსერვატორიის შენობაში.
- 3.4.8.** სტუდენტის მიერ ეთიკური ნორმების დარღვევისათვის დადგენილია კონსერვატორიის შინაგანაწესითა და დისციპლინური პასუხისმგებლობის ნორმებით გათვალისწინებული ზომები.
- 3.4.9.** კონსერვატორიის სტუდენტი ვალდებულია:
 - ა) დაიცვას ეთიკისა და ქცევის საყოველთაოდ მიღებული ნორმები;
 - ბ) გაუფრთხილდეს კონსერვატორიის კუთვნილ ქონებას. აღნიშნული პუნქტის დარღვევის შემთხვევაში, სტუდენტს ეკისრება მატერიალური ზარალის ანაზღაურების ვალდებულება, რაც დაიქვითება მისი სწავლის საფასურიდან.
- 3.4.10.** კონსერვატორია ვალდებულია “უმაღლესი განათლების შესახებ” საქართველოს კანონის, კონსერვატორიის სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესისა და სხვა საკანონმდებლო აქტების შესაბამისად, დაიცვას სტუდენტის უფლებები.

3.5. დასკვნითი ნაწილი

- 3.5.1.** პიროვნების პასუხისმგებლობა იზრდება ნორმების განმეორებითი დარღვევის ან დისციპლინური გადაცდომის ხარისხის პროპორციულად.
- 3.5.2.** აკადემიური, ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალის წარმომადგენლის, ასევე მასწავლებლებისა და მოწვეული პედაგოგების მიმართ დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის შეფარდება ხდება, შესაბამისად, რექტორისა და ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის ბრძანებით. მიღებული გადაწყვეტილება დაინტერესებულ პირს წერილობით უნდა ეცნობოს. გადაწყვეტილება აუცილებლად უნდა იყოს დასაბუთებული.

3.5.3. სტუდენტის დისციპლინური პასუხისმგებლობის საკითხს წყვეტს ფაკულტეტის საბჭო, კონსერვატორიის წესდების, შინაგანაწესის, დისციპლინური პასუხისმგებლობის ნორმების, ეთიკის კოდექსისა და “უმაღლესი განათლების შესახებ” საქართველოს კანონის შესაბამისად. სტუდენტს უფლება აქვს დაესწროს თავისი საქმის განხილვას და ისარგებლოს კანონით გათვალისწინებული სხვა უფლებებით.